

*Общинска стратегия за развитие на
социалните услуги в община
Кубрат 2016 – 2020*

УТВЪРДИЛ:

Инж. Бюрхан Исмаилов

Кмет на община Кубрат

**Общинска стратегия
за развитие на социалните
услуги в община Кубрат
2016 г. – 2020 г.**

м. март 2016 г.

**Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община
Кубрат 2016 – 2020**

Съдържание:

Резюме

.....3

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

..... 5

1. Контекст

..... 5

1.1. Предистория: как е създадена стратегията

..... 5

1.2. Обхват и фокус на стратегията

.....6

1.3. Съответствие с международни, национални и местни политики

..... 6

2. Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община

Кубрат..... 7

2.1. Тенденции в развитието на община Кубрат..... 8

2.1.1. Тенденции в броя на населението 8

2.1.2. Макро-икономически показатели 9

2.2. Идентифицирани рискови групи и потребности.....10

2.2.1. Рискови групи за деца 10

2.2.2. Рискови групи за лица с увреждания 12

2.2.3. Рискови групи за възрастни хора в риск 12

2.3. Изводи за състоянието на мрежата от услуги в община Кубрат..... 12

2.4. Общи препоръки към развитието на социалните услуги в община Кубрат..13

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги	15
3. Визия и цели	15
3.1. Визия	15
3.2. Ценности и принципи	15
3.3. Направления и приоритети на стратегията	16
3.4. Цели	17
3.4.1. Общи и специфични цели	17
3.4.2. Ключови индикатори за постиженията на стратегията	19
4. Интервенция – социални услуги и мерки	20
4.1. Дейности и мерки по направление 1: Развитие на услугите в общността за превенция на социалното изключване и изолация	21
4.2. Дейности и мерки по направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа	21
4.3. Дейности и мерки по направление 3: Развитие на социалните услуги в общността за социално включване на уязвимите групи и лица в неравностойно положение	22
5. Логическа рамка и ключови индикатори за успех	32
Раздел В: План за действие	32
6. Управление и координация на изпълнението на стратегията	32
6.1. Структури за координация на областно и общинско ниво	33
6.2. Система на мониторинг и оценка. Работа на екипа за координация и мониторинг	33
6.3. Основни партньори. Механизми на партньорство	34
6.3.1. Дейности и мерки по направление 5: Развитие на междусекторните и междубщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услу.....	34
6.4. Основни етапи в изпълнението на стратегията	35
7. Ресурси	35
7.1. Изграждане на капацитет за изпълнение на стратегията	36
7.1.1. Човешки ресурси за предоставяне на социални услуги	37
7.1.2. Изграждане на административен и организационен капацитет за управление на услугите	38
7.1.3. Мониторингов доклад.....	39

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Резюме

Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат (2016 – 2020) е разработена на базата на Областна стратегия за развитие на социалните услуги в Разградска област (2016-2020). Стратегията за развитието на социалните услуги е съобразена и с изпълнението на Общинския план за развитие в периода 2014 – 2020г. Общинската стратегия е създадена на основата на Доклад за анализа на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Кубрат, както и в процес на партньорство между заинтересованите страни в общината (общинска администрация, ДСП, специализирани институции и други структури на местната власт).

Обхват. Общинската стратегия обхваща всички уязвими общности и всички възрастови групи на територията на общината. Стратегията проектира развитието както на социалните услуги, така и на пакет от общински политики и хоризонтални мерки за социално включване, насочени към устойчиви решения на проблемите на рискови групи.

Визия. Създаването и приемането на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат ще допринесе за развитие на социалната политика в общината като модерна, ефективна система от социални услуги, която поставя в своя център ползвателя, отговаря на нуждите на общността, осигурява равен достъп и непрекъснато подобрява своето качество. Основна ценност за стратегията е всеки човек със своята уникалност на възможностите за реализация, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. Приоритетите, целите и дейностите на стратегията са изведени в резултат на изводите от Доклада за анализа на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Кубрат.

Приоритетно направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолацията.

Приоритетно направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа.

Приоритетно направление 3: Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.

Приоритетно направление 4: Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги

Приоритетно направление 5: Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги

Последните две направления са функционални и подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Общинската стратегия. Повишаването на качеството и ефективността на социалните услуги ще се постигнат чрез изграждане на необходимия капацитет за управление на общинско ниво, осигуряване на квалифициран и компетентен персонал за предоставяне на услуги, както и чрез продължаване на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

В Стратегията са описани в мерките, дейностите и индикаторите за постигане на общите и конкретни цели, системата за мониторинг и оценка, отговорностите и ролите на всички заинтересовани страни на общинско ниво, необходимите ресурси – човешки и финансови, оперативен план с времева рамка за изпълнението на стратегията. Общинската стратегия за развитие на социалните услуги ще се изпълнява с общите усилия на всички заинтересовани страни в съответствие с техните компетенции, идентифицираните потребности на групите в риск и планираните дейности за посрещането им.

Раздел А: Контекст и оценка на нуждите

1 Контекст

1.1 Предистория: как е създадена стратегията

Законът за социалното подпомагане и Правилника за неговото прилагане, регламентират задълженията на кметовете да организират разработването на стратегия за развитие на социалните услуги на общинско ниво. Общинската стратегия се базира на Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Разградска област, изготвена от областен оперативен екип, в който взеха участие и експерти от Община Кубрат. Целта на стратегията е да се гарантира наличието и развитието на такива социални услуги, които да отговарят на конкретните потребности на хората от целевите групи на територията на общината. Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат (2016 – 2020) е разработена от Работна група определена със Заповед № РД 15-14/ 18.01.2016 г. на Кмета на Община Кубрат, в която са включени представители на заинтересованите страни в общината (общинска администрация, ДСП и други структури на местната власт), ангажирани с организирането и изпълнението на социалната политика на местно ниво. Анализът на ситуацията и оценката на потребностите на рисковите групи в община Кубрат е част от планирането на общинската стратегия за развитие на социални услуги. В аналитичния доклад е включен анализ на социално-икономическия профил на общината, за който е използвана налична статистическа информация, административна статистика и отчетност на компетентните в съответния сектор организации. Ситуационния анализ направи оценка на наличните ресурси и услуги в общината, детайлна информация за броя на индивидите и групите в риск. Той е основата, на която се стъпва за адекватно планиране, съобразно реалните нужди на хората от целевите групи за разкриването на нови социални услуги и подобряването на съществуващи такива. Спазвани са следните принципи и подходи на планиране:

Принципи:

- Планиране с участието на заинтересованите страни;
- Съответствие с реалните нужди на групите в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

Подходи:

- Планиране на социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;
- Осигуряване интереса на потребителя чрез индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- Насърчаване на услугите в общността и ограничаване на услугите от резидентен тип;
- Осигуряване на възможности за равен достъп до услуги на всички жители на община Кубрат и доставяне на услугата максимално близо до потребителите;
- Интегриран подход при решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- Гражданско участие в планирането, наблюдението и изпълнението на Общинската стратегия;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Съблюдавани са следните Ценности;

- Уважение и зачитане достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие, зачитане на равнопоставеността на половете при планиране и достъп до социални услуги;
- Благосъстояние на децата и на всички жители на община Кубрат;
- Гражданско участие в планирането, наблюдението и изпълнението на Общинската стратегия;

1.2 Обхват и фокус на стратегията

Общинската стратегия очертава насоките за развитие на мрежата от социални услуги, такава, че да отговаря на нуждите на рисковите групи, ефективна в своето действие от управленска и икономическа гледна точка. В този контекст стратегията ще задава параметрите на социалните услуги в Община Кубрат.

Стратегията за социални услуги дефинира социалните услуги, които ще работят на територията на общината в периода 2016 – 2020 г. Включени са както съществуващите вече услуги така и развитието на нови социални услуги.

Посочени са начините на достъп до тези услуги и връзката между тях. Освен това са описани мерки и дейности в сферата на социалното подпомагане и свързаните сфери (здравеопазване, образование, заетост, жилищна политика и инфраструктура), които определят функционирането на социалните

услуги и имат ключово значение за социалното включване и решаването на проблемите на рисковите групи и индивиди. В стратегията са включени социални услуги за всички рискови групи на територията на общината, изведени са приоритети като целеви групи и услуги за периода на действието ѝ.

Приоритетизирането е основано на остротата на проблемите и наличните ресурси.

1.3 Съответствие с международни, национални и местни политики:

Международни политики – конвенции, документи на ЕС

Общинската Стратегия е разработена в съответствие с действащите международни политики и документи на ЕС за създаване на работеща и съвременна визия за социална Европа, отчитаща предизвикателствата в областта на бедността и социалното изключване и национално законодателство в областта на социалните услуги.

Водещи документ при изготвянето бяха:

- Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2020;
- Националната стратегия за продължаване на дейностите за премахване на институционалния модел на грижа и развитие на междусекторни услуги за социално включване;
- Националната стратегия за дългосрочна грижа на възрастните хора и хората с увреждания;
- Националната програма за развитие България 2020;
- Национална стратегия за детето (2008 – 2018 г.);
- Национална стратегия за демографско развитие на Република България (2006 – 2020 г.)

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Национални приоритети в развитието на социалните услуги

- Подобряване качеството на живот на децата и насърчаване на социалното включване.
- Разработване и въвеждане на специфични услуги за рискови групи.
- Разработване и въвеждане на мерки на условия за промоция на здраве и профилактика на болести.
- Премахване на институционалния модел на грижа за възрастни хора чрез развитие на услуги за дългосрочна грижа и междусекторни услуги.
- Подобряване на капацитета и взаимодействието в сферата на образованието, здравеопазването, заетостта и социалните услуги при реализиране на общите цели на социалното включване.
- Осигуряване на достъпна среда.
- Подобряване на жилищните условия на уязвимите групи и подкрепа на бездомните.

Другото важно е процеса за деинституционализацията на децата, който още не е приключил

Приоритети и стратегии на общинско ниво

- Общински план за развитие на община Кубрат (2014-2020);
- Общинска програма за закрила на детето;
- Общински план за интеграция на ромите в община Кубрат (2014-2020);

Общинската стратегия следва принципите на законосъобразност и обвързаност с нормативната уредба на Република България – Конституция, Семейен кодекс, Кодекс на труда, Наказателен кодекс, Закон за закрила на детето, Закон за социално подпомагане, Закон за местното самоуправление и местната администрация, Закон за интеграция на хората с увреждания, Закон за закрила от дискриминация и др., както и съответните подзаконовни нормативни актове.

2 Изводи от анализа на ситуацията и оценката на потребностите в община Кубрат

Общинската стратегия е разработена в съответствие с Областната стратегия за развитие на социалните услуги в Разградска област и се базира на изводите от Доклада за анализа на ситуацията и оценка на потребностите от социални услуги в община Кубрат.

Доклад – анализа на Община Кубрат бе приет на заседание на Общински съвет – Кубрат. Разкриването на нови социални услуги в община Кубрат и развитието на съществуващите такива ще се съобразява не само с потребностите на хората от общината, но ще покриват и потребностите на областта. Проучването на ситуацията в община Кубрат е фокусирано върху нуждите от социални услуги, разглеждани в общия контекст на социално-икономическите проблеми, съществуващите общински политики и прилагани мерки за социално включване на уязвимите общности и групи от населението в общината. Рисковите групи са формулирани след анализ на техните социални и икономически предпоставки, идентифицирани чрез анализ на данните от цялостното проучване.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Обхватът на темите на проучването включва широк кръг социално-икономически проблеми, демографски тенденции, общо състояние на сектора социални услуги в община Кубрат, осигуреност с финансови и човешки ресурси, достъп, капацитет и качество на наличните услуги. Изводите от анализа на ситуацията и събраните конкретни данни ще са основа за планирането на социалните услуги по отношение на: осигуряване достъп на потребителите; избор на вид и капацитет на услугите; избор на видове финансиране; участие в междусекторно и междуобщинско сътрудничество.

2.1 Тенденции в развитието на община Кубрат

Тенденции в броя на населението

По данни на ГРАО – община Кубрат към 31.12.2015 г. населението на Община Кубрат по постоянен адрес е 24 371 души, а по настоящ – 18 666 души, разпределени в 17 населени места.

Състоянието на демографските процеси е свързано с влиянието на множество фактори от икономическо, социално, здравно естество, засилени миграционни процеси.

Възрастовата структура на населението също се влияе от промените в раждаемостта, смъртността и миграцията.

Възрастова структура на населението към 04.02.2016 г., по данни на НСИ

Възрастова група Брой жители

Мъже 9 119

Жени 9 542

от 0 до 7 години 1 042

от 7 до 13 години 1 213

от 14 до 17 години 646

от 18 до 59 години 4 999 жени

от 18 до 62 години 5 791 мъже

над 60 години 3 116 жени

над 60 години 1 854 мъже

Разпределението на населението по образователна степен показва, че най-голям дял от общото население заемат лицата със средно образование – 36,4 % и тези с основно образование – 27,8 % (по данни от Преброяване 2011 г.).

Основните приоритети за демографското развитие на общината следва да бъдат насочени към стабилизиране и запазване броя на населението, работа по посока повишаване образователното равнище на населението и участието му в различни форми на обучение. Социалната политика на община Кубрат е насочена към задоволяване потребностите на населението от услуги, които да отговарят на нуждите на групите в риск. Съществена част е работата в посока превенция за предотвратяване попадането на деца и лица в рисковите групи.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

2.1.2 Макро-икономически показатели

Икономическото развитие на Община Кубрат през последните години се характеризира с общите белези на икономическото развитие на страната като цяло.

Състояние на инфраструктурата, транспортни връзки

Транспортната инфраструктура на община Кубрат е развита основно чрез автомобилни пътища. Като свързаност на общината със съседните населени места, съществуващата пътна мрежа е добре развита, с оглед покриване на нуждите на населението и икономиката.

Доходи, заетост и безработица

Основен проблем съществуващ на територията на общината е безработицата, която в последните години заема значително място, превръщайки се в сложен въпрос, чиито отговор изисква спешно разрешаване. Засегнати са големи маси от хора - тъй наречените “рискови групи”. Причините за това са: образование, което не съответства на изискванията на трудовия пазар; трудно започване на първа работа; ниското заплащане, както и желанието на младите хора за емиграция и миграция след завършване на образованието си в търсене на по-добри условия на труд и успешна реализация. Включването на хората в заетост е предпоставка за тяхната интеграция в обществото и подобряване качеството им на живот.

Здравеопазване

Застаряването на населението поражда редица здравни, социални и икономически проблеми. Увеличените потребности от здравни грижи и социално подпомагане водят до увеличаване на разходите в тези сфери и необходимост от по-големи ресурси. Основните причини за нарастване на общата смъртност през последните години са следните:

- неблагоприятни промени в повъзрастовата смъртност, изразяващо се в нарастване на смъртността в активната възраст от социално значими заболявания, особено сред мъжете.
- рискови фактори, свързани с начина на живот на населението – тютюнопушене, нерационално хранене, хиподинамия, стрес и др.
- социално-икономически и екологични фактори на средата.

В община Кубрат функционира една болница. “МБАЛ-Кубрат” ЕООД разполага със следните отделения: Акушеро-гинекологично отделение, хирургично отделение, вътрешно отделение, неврологично отделение, детско отделение, рентгеново отделение и патологоанатомично отделение. Лечебното заведение разполага със следните специалисти акушергинеколози, хирурзи, педиатри, интернисти, невролози, рентгенолози, патоанатом, микробиолог, гастроентеролог, УНГ, анестезиолог, пневмофтизиатър и др. Болницата разполага със съвременна апаратура скенер, ехограф, рентген, мамограф, ЕЕГ, ЕМГ, доплер, велоергометър и др. Клинична лаборатория разполага с модерни компютъризирани апарати. Обслужването на пациентите с онкологични заболявания поражда сериозни затруднения в лечението и лекарство снабдяването на тези болни. Липсата на специалисти за покриване на изискванията на „клиничните пътеки” се покрива чрез привличане на външни специалисти – ангиолог, неврохирург.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Здравното обслужване в община Кубрат се осъществява от шест лични лекари с регистрирани индивидуални практики за медицинска помощ и договори с РЗОК; регистрирани са осем специализирани медицински практики, които са с договор с РЗОК; шест регистрирани индивидуални практики за дентална помощ, които са с договор с РЗОК.

Спешната медицинска помощ се осъществява от Филиал СПМ - Кубрат на ЦСМП - Разград.

Образование

В община Кубрат има добре развита образователна структура и чрез политиката която провежда общината се създават условия за осигуряване на равен достъп до детска градина, предучилищна подготовка и качествено образование за всички деца и ученици. На територията на Община Кубрат през периода 2014-2015г. функционират две средни училища, седем основни общообразователни училища и едно помощно училище интернат, в които се обучават общо 1 459 ученици в общо 72 паралелки. По-конкретно функциониращите училища и звена, са следните: СОУ „Христо Ботев“ – гр. Курат; Професионална гимназия – гр. Кубрат; ОУ „Христо Смирненски“ – гр. Кубрат; ОУ „Васил Левски“ – с. Беловец; ОУ „Н. Й. Вапцаров“ – с. Бисерци; ОУ „Св. Паисий Хилендарски“ – с. Равно; ОУ „Н. Й. Вапцаров“ – с. Севар; ОУ „Св. Св. Кирил и Методий“ – с. Сеслав; ОУ „Св. Климент“ – с. Юпер; ПУИ „Петър Берон“ – гр. Кубрат; УО „Максим Горки“ гр. Кубрат; ОДК; Обединено счетоводство. От учебната 1999/2000г. в СОУ „Христо Ботев“ се извършва прием на ученици след VII клас в паралелка с профил „Природо-математически - информатика“ с интензивно изучаване на английски език. В професионалната гимназия се осъществява обучение по следните специалности: технология на облеклото, моделиране и конструиране на облекло и мебелно производство. Като цяло специалностите и профилите, в които се обучават децата на територията на общината, са съобразени с потребностите от работна ръка. От 2001г. в ПУИ „П. Берон“ се осъществява обучение по специалността „Шивач“ - първа професионална степен, а от 2010г. се въведе и обучението по специалността „Готвач“ – първа професионална степен. В Общински детски комплекс Кубрат се осъществява извънучилищна педагогическа дейност с цел обогатяване на преподавания в училищата материал и задоволяване на интересите на децата и учениците извънучилищната дейност се осъществява в следните направления: културно-развлекателни, научно-познавателни, спортни и занимателни дейности. На територията на Община Кубрат през 2015г. функционират 14 (четиринадесет) детски градини със заети 576 места. През годините се наблюдава положителна тенденция на запазване на броя на детските градини. Броят на децата и педагогическия персонал също се запазва на постоянно ниво. 81% (13) от детските градини се намират в селата, останалите три – в гр. Кубрат. В селските детски градини са заети 64% от педагогическия персонал. 58% от децата, посещаващи детски градини, са концентрирани в селата.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

На територията на общината функционират следните детски градини: ЦДГ „Щастливо детство“ – гр. Кубрат; ЦДГ „Здравец“ – гр. Кубрат; ЦДГ „Славейче“ – гр. Кубрат; ЦДГ „Пролет“ – с. Севар; ЦДГ „Осми март“ – с. Беловец; ЦДГ „Слънчо“ – с. Бисерци; ЦДГ „Щастливо детство“ – с. Мъдрево; ЦДГ „Първи юни“ – с. Юпер; ЦДГ „Детелина“ – с. Савин; ЦДГ „Осми март“ – с. Точилари; ЦДГ „Осми март“ – с. Задруга; ЦДГ „Щастливо детство“ – с. Божурово; ЦДГ „Щастливо детство“ – с. Сеслав; ЦДГ „Детелина“ – с. Равно. Всички детски заведения са кадрово обезпечени с правоспособни учители, чиято основна задача е подпомагане на родителите при отглеждане и възпитаване на техните деца и превръщането им в самостоятелни и уникални личности. Финансирането на детските градини се осигурява от републиканския бюджет и общинско финансиране и дофинансиране.

Жилищни условия

Жилищните условия в общината се подобряват постепенно, но регулярно. Най-вече това се случва чрез участието на общината по програми и проекти. Улиците се асфалтират и се почистват деретата. В града има обособен квартал на уязвими етнически малцинства, където е необходимо доизграждане на инфраструктурата.

2.2 Идентифицирани рискови групи и потребности

От извършения анализ на социо-демографската и икономическа картина на общината се очертават някои типични рискове за лица в неравностойно положение: неравностойна позиция на пазара на труда, многодетство, трайна липса на собственост и доходи, противообществени прояви, рискове, засягащи децата в институции. На основата на тези характеристики се обособяват три големи рискови групи:

2.2.1. Рискови групи за деца:

• Деца отглеждани в семейства в риск;

Специфичен проблем на децата в семействата в риск е ниското качество на живот и влошеният социалнопсихологически климат в семействата. Помощите за безработни не могат да компенсират цялостния проблем на семействата в риск. Невъзможността за справяне със ситуацията е предпоставка за явление като: стрес, депресия, домашно насилие, разпадане на семействата, изоставяне на деца и др., които водят до редица други неблагоприятни последици.

Деца, изоставени на ниво родилен дом			
	2012	2013	2014
общо за общината	0	1	1
Деца в риск от отпадане от училище			
	2012	2013	2014
общо за общината	5	8	8
Деца с родители в чужбина			
	2012	2013	2014
общо за общината	15	20	23
Деца на непълнолетни родители и майки под 18 години			

	2012	2013	2014
общо за общината	4	3	7
Деца в многодетни семейства			
	2012	2013	2014
общо за общината	12	16	21
Деца на самотни родители			
	2012	2013	2014
общо за общината	11	9	15
Деца жертви на насилие и трафик и получили полицейска закрила			
	2012	2013	2014
общо за общината	0	0	0
Деца с противообществени прояви			
	2012	2013	2014
общо за общината	1	2	7

- **Деца, жертва на насилие**

Тази група деца може да се раздели на две подгрупи:

- Деца жертва на насилие в семейството;
- Деца жертва на насилие извън семейството.

Характерно за деца жертви на насилие в семейството е, че броят на жертвите вероятно е много по-голям, но оплакванията са малко, поради емоционални връзки и зависимостта на децата от родителите им.

В община Кубрат е изградена партньорска мрежа между институциите, относно постъпващите сигнали и прилагане на съвременни и адекватни мерки за закрила на децата.

- **Деца на улицата и с отклоняващо се поведение;**

Сред основните причините за извършване на асоциални прояви са криминогенна семейна среда, липсата на доходи в семействата и безработица, както и липсата на добро възпитание и осъществяване на недостатъчен родителски контрол спрямо непълнолетните лица. Също така може да се посочи и влиянието от приятелското обкръжение. В своята дейност Местната комисия залага на превенцията организиране на кампании, обучения, празници с активното участие на подрастващите, за осмисляне на свободното им време; на работа в екип, съвместно с органите, имащи отношение към работата с деца и неправителствените организации.

- **Деца настанени в семейства на роднини и близки;**

Настаняването на деца при роднини и близки е една от формите на споделена грижа в рамките на разширеното семейство и намира широко приложение през последните години. При тези деца е необходима подкрепа на хората, които са поели грижа за отглеждане на децата, вместо техните биологични родители. Проблемите се отнасят също до потребностите на децата да получават адекватни грижи и до потребностите на роднините и близките да бъдат подкрепени при предоставяне на грижите за настанените при тях деца.

- **Деца с увреждания.**

Това е една сложна целева група, тъй като обединява деца с физически, умствени, психически и комплексни увреждания. Достъпна помощ за тази целева група е паричното подпомагане по Закона за социалното подпомагане и Закона за интеграция на хората с увреждания, както и социалните услуги в общността, предлагани в община Кубрат.

2.2.2. Рискови групи за лица с увреждане

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Наличието на увреждане поражда сериозен риск от социално изключване, независимо от възрастта. Данните за лицата с увреждания са предоставени от Дирекция „Социално подпомагане“ и отразяват броя на подпомаганите лица, основно по ЗИХУ. Общо за община Кубрат те са 1 486 лица.

Тези данни включват сборна група от хора в трудоспособна възраст с увреждания и хора в над трудоспособна възраст, които вследствие на възрастта и заболяванията са придобили увреждания

вид на заболяването	община Кубрат/брой
физически увреждания	1046
психически увреждания и интелектуална недостатъчност	227
сетивни увреждания	158

• Хора с повече от едно хронично заболяване;

Част от хората с увреждания имат повече от едно заболяване, ниските доходи са причина за ограничаване на достъпа до лечение и съответно за хронично влошаване на здравословното състояние. Поради това е особено важно да се съдейства на семействата с болни хора чрез различни форми на социални услуги за рехабилитация, възстановяване, укрепване на здравето, предоставяне на различни видове съдействие и консултации.

• Самотно живеещи стари хора с увреждания;

Необходимостта от подкрепа при поддържане на жилището – физическата невъзможност за извършване на ремонтни работи и поддръжка на жилището, липсата на средства за ремонт, това са наболели проблеми за всички хора с увреждания. Целта ни е с решаването им да се постигне по-добро интегриране на хората с увреждане в обществото ни.

• Възрастни с психични заболявания;

2.2.3. Рискови групи за възрастни хора в риск

• Самотни стари хора, които живеят в домашна среда

Животът на старите хора е изключително затруднен, основно поради липсата на достатъчно средства и затруднения достъп до здравеопазване, невъзможността или затрудненията с осъществяването на комунално-битовите дейности и най-вече социалната изолация. При предоставянето на социални услуги в общината, този проблем е поставен на първо място. Голям е броят на старите хора, които се нуждаят, но не са обхванати от социални услуги

2.3 Изводи за състоянието на мрежата от услуги в община Кубрат

През изтичащия програмен период функциониращите социални услуги в общността и програмите за заетост на територията на Община Кубрат успешно реализират дейностите по превенция на риска от социално изключване.

Разширява се мрежата от социални услуги насочени както към децата така и към техните родители, чрез Центъра за обществена подкрепа и ново разкрития Център за работа с деца. Услугите в общността за възрастни хора с увреждания и самотно живеещи стари хора на територията на Община Кубрат, са развити чрез

ДЦВУ-Кубрат, ДСП и проекти реализирани по ОПРЧР, дейности „Личен асистент”, „Социален асистент” и „Домашен помощник” . Дефицитът би се

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

изразил най – вече ако липсват програми и проекти, които да осигуряват индивидуална грижа за лицата и да подпомагат социалната им интеграция. Наред с постигнатото, не можем да пренебрегнем факта, че все още продължават да съществуват проблеми касаещи всички приоритетни области на действие. За ефективното справяне е необходим всеобхватен подход, който включва реализиране на изпълнението по заложените дейности, чрез комплексни и дългосрочни мерки, късащи цялостния процес по интеграция и подкрепя относно нуждите на рисковите групи. Като инструмент за разрешаване на различни неблагоприятни ситуации, социалните услуги трябва да бъдат разнообразни и индивидуализирани, планирани и предоставени посредством интегриран подход. Заложените дейности в изтичащия програмен период, които не са реализирани поради липса на финансиране и промяна в държавната политика по отношение на специализираните институции, са следните:

- Център за настаняване от семеен тип.
- Защитено жилище за хора с психични отклонения и умствена изостаналост.
- Център за настаняване на хора с деменция.
- Център за настаняване от семеен тип за деца от 0 до 18 години
- Наблюдавано жилище
- Хоспис
- Център за временно настаняване на възрастни хора
- Дом за стари хора с отделение за лежачо болни.

2.4. Общи препоръки към развитието на социалните услуги в община Кубрат

- Да бъде използван интегриран подход при решаването на проблемите на целевите рискови групи.
- Максимален достъп до услуги, чрез мобилност на услугите.
- Осигуряване на възможности за непрекъснато обучение, обмяна на опит и добри практики, с цел развитие на капацитета на екипите, ангажирани с управлението на социалните услуги, които да повишават компетентността на служителите за оказване на съдействие при: изследване на потребностите, планиране на вида и обхвата на услуги по превенция на рисковите фактори и услуги за целевите групи в риск; реформиране и реструктуриране или закриване на съществуващи социални услуги, в съответствие с приоритетите и набелязаните мерки; финансово планиране и ефективно управление на ресурсите; познаване и прилагане на съществуващата нормативната уредба и добрите практики за администриране и управление на социални услуги в България.
- Необходимо е разнообразяване на социалните услуги и развиване на нови и гъвкави, алтернативни услуги, които да съответстват на спецификата на потребностите на рисковите групи в общината.
- Друг приоритет трябва да бъде продължаващото развитие на мерки за превенция и услуги за подкрепа на семействата с деца в риск, поради бедност, безработица, лоши битови условия на семействата.

- Да се предвидят целенасочени мерки за преодоляване на липсата на персонал и/или неговата недостатъчна квалификация, без което е трудно осъществимо развитието на необходимите социални услуги.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- Необходимо е изграждането на механизми на между секторно партньорство между институциите за използване на техните ресурси в подкрепа на семействата при преодоляване на бедността и социалната изолация.

Раздел Б: Стратегия за развитие на социалните услуги

3 Визия и цели

3.1 Визия

Общинската стратегия за развитие на социални услуги цели да създаде условия за Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020.

пълноценна реализация чрез грижа и подкрепа на местните общности, групи и лица в риск като осигури достъпни и качествени социални услуги на територията на община Кубрат.

3.2 Ценности и принципи

Основна ценност за стратегията е всяко човешко същество със своята уникалност на възможностите за реализация, без значение на етническа принадлежност, пол, увреждане, възраст, социално положение. Чрез общинската стратегия община Кубрат се присъединява и към европейските принципи на хуманност и солидарност като осигурява достъпни и качествени социални услуги в общината, интеграция на общности и индивиди, пълноценна реализация и грижа за хората от рисковите групи.

Ценности:

- Уважение и признание на достойнството на всеки човек, общност и група;
- Толерантност и закрила от дискриминация, признаване на различията като ценност и ресурс за развитие;
- Благосъстояние на децата и на всички жители на община Кубрат;
- Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на Общинската стратегия;
- Зачитане на равнопоставеността на половете при планирането и достъпа до социални услуги. При разработването на стратегията са следвани следните принципи и подходи на планиране:

Принципи:

- Планиране с участието на всички заинтересовани страни;
- Съответствие с реалните нужди на групите в риск;
- Изпълнимост и приложимост на планираните интервенции;
- Гъвкавост при определянето на съдържанието на планираните услуги и мерки.

Подходи:

- Планиране на социални услуги, които отговарят на реалните нужди на рисковите групи;

- Осигуряване на най-добрия интерес на потребителя чрез индивидуализиране на оценката и на грижата за потребителя;
- Насърчаване на услугите в общността и ограничаване на услугите от резидентен тип, които се ползват само в краен случай;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- Осигуряване на възможности за равен достъп до услуги на всички жители на община Кубрат и достигане на услугата максимално близо до местоживеенето на потребителите;
- Максимален достъп до услуги, чрез мобилност на услугите, иновативност и гъвкавост в планирането и управлението;
- Интегриран подход към решаването на проблемите на целевите рискови групи;
- Пълнота в обхващането на рисковите групи;
- Гражданско участие в планирането и в наблюдението на изпълнението на Общинската стратегия;

3.3 Направления и приоритети на стратегията

Приоритетните направления на Общинската стратегия са изведени в съответствие с идентифицираните потребности на рисковите групи и необходимостта от спешна намеса за решаване на ключови/критични социални проблеми на жителите на общината.

Приоритетните направления са групирани в две посоки - отнасящи се до съдържанието на социалните услуги и до начина на функциониране и изпълнение на услугите и мерките за социално включване. Избраните приоритетни направления за съдържанието на социалните услуги включват:

- **Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация.**

Международната и българската практика показват, че инвестирането в развиване на услуги по превенция на общинско ниво е ефективно по отношение на ранна реакция и предотвратяване на проблеми и по отношение на вложените средства, които са много по-малко на един ползвател в сравнение с услугите, които интервентират спрямо изявили се проблеми. Поради това, приоритетно направление на общинската стратегия е развиване на услуги по превенция на рискови фактори, ситуации, събития, които могат да водят до или да задълбочават социална изолация и изключване. Тези услуги ще бъдат максимално мобилни, за да могат да обхванат максимално голям брой ползватели. Услугите в това направление са насочени към подкрепа на семействата и индивидите за оставане в тяхната семейна и домашна среда, развитие на индивидуалните и общностни умения и ресурси, превенция на насилие, различни форми на насилие и експлоатация, превенция на противоправно поведение, социална маргинализация.

- **Деинституционализация, подобряване качеството на резидентната грижа и развитие на алтернативни услуги.**

На територията на община Кубрат има една специализирана институция (СИ) за Възрастни хора. Държавната политика активно насърчава процеса на деинституционализация.

- **Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.**

Стратегията ще допринесе за създаването на добър модел на грижи за хората в неравностойно социално положение, осигурявайки достъп до качествени социални услуги в общността, така че нуждаещите се да не напускат собствения

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

си дом и общност, подобряване достъпа до качествени здравни услуги и образование, както и интегриране на пазара на труда.

Създаване на условия за предоставяне на грижи за старите хора, насочени към повишаване качеството на живот на хората от третата възраст, като се съблюдава принципът за независим живот в семейната среда или в близост до нея. Услугите, отличаващи се с домашна атмосфера, са съобразени с индивидуалните потребности, желания и условия на живот. Функционалните приоритетни направления, които подпомагат ефективното изпълнение на основните дейности в Общинската стратегия, обхващат:

- **Развитие на капацитет за управление и предоставяне на качествени и ефективни социални услуги.** Развиването на нови социални услуги и подобряването на качеството на мрежата от социални услуги, въвеждането на принципи на работа и взаимодействие, насочени към ефективност и ефикасност, добро управление, изискват

въвеждането на общинска политика за развитие на човешките ресурси в услугите и общинската администрация чрез обучения, супервизия и различни форми на подкрепа. Предвижда се развитие на механизми и стимули на общинско ниво за подкрепа на доставчиците на социални услуги за непрекъснато повишаване на качеството на социалните услуги. В процеса на планирането недостигът на квалифициран персонал за разкриване на социалните услуги е идентифициран като един от основните рискове за реализацията на стратегията. Затова изграждането на необходимия капацитет за управление и за предоставяне на социални услуги се очертава като крайно необходима мярка – условие както за изпълнението на планирания обем социални услуги и мерки, така и за постигане на качеството на услугите в съответствие със съвременните стандарти.

- **Развитие на междусекторни и междуобщински партньорства при планирането и предоставянето на социални услуги.**

Въвеждането на ефективна система от социални услуги на общинско ниво изисква комплексна намеса, която може да се постигне само чрез сътрудничество и връзки на взаимодействие между различните публични и социални сектори – социални услуги и подпомагане, образование, здравеопазване, инфраструктура и др. Характерът на проблемите на хората в риск изисква активно развиване на партньорство между общините по отношение на конкретни социални услуги и мерки за социална подкрепа.

3.4 Цели

3.4.1 Общи и специфични цели

За осъществяването на визията на Общинската стратегия, във всяко от избраните приоритетни направления са набелязани общи и специфични цели и задачи:

Обща цел 1. Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на индивиди и групи. Подкрепа за интегритета на семейства и общности чрез:

- Специфична цел 1.1. Разширяване на мрежата от социални услуги в Общината за подкрепа на уязвимите семейства и децата, за предоставяне на добра грижа за децата, социална интеграция на семейството и децата и индивидуално развитие.
- Специфична цел 1.2. Създаване на нови социални услуги и увеличаване на капацитета на съществуващите услуги, които развиват и подкрепят форми на **Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020**

алтернативна семейна грижа.

- Специфична цел 1.3. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.
  - Специфична цел 1.4. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.
  - Специфична цел 1.5. Създаване на социални услуги за подкрепа на социалната интеграция и реализация на младежи, маргинализирани лица, групи, безработни и хора със зависимости.
  - Специфична цел 1.6. Развитие на социалните услуги от резидентен тип със среда близка до домашната за хора с деменция и психични разстройства.
- Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020.**

Обща цел 2. Създаване на условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в областта, чрез:

- Специфична цел 2.1. Осигуряване на условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда;
- Специфична цел 2.2. Подобряване качеството на живот на стари хора, които са в невъзможност да се справят сами с живота си;
- Специфична цел 2.3. Развиване на мрежата от социални услуги и укрепване системата на „Домашен социален патронаж“ за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на хората с увреждания и старите хора;
- Специфична цел 2.4. Осигуряване на достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи;
- Специфична цел 2.5. Създаване на условия за реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение. Общите и специфични цели във функционалните приоритетни направления на Общинската стратегия включват:

Обща цел 3: Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните услуги на територията на Община Кубрат, с активното участие на всички заинтересовани страни

- Специфична цел 3.1. Продължаване изграждането и развитието на капацитет за управление и планиране на социални услуги.
- Специфична цел 3.2. Развиване на капацитет за предоставяне на социални услуги.
- Специфична цел 3.3. Изграждане и развиване на капацитет за мониторинг, оценка и повишаване качеството на социалните услуги.

Обща цел 4. Повишаване на ефикасността на услугите и осигуряване на равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество, чрез:

- Специфична цел 4.1. Стимулиране и развиване на междуобщинското партньорство в социалните услуги.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- Специфична цел 4.2. Развиване на ефективни механизми за междусекторно сътрудничество и услуги.

3.4.2 Ключови индикатори за постиженията на Стратегията

Постигането на целите на стратегията в рамките на следващите пет години трябва да подобри качеството на живота и жизнения стандарт на рисковите групи и общностите в неравностойно положение. Качествената промяна в ситуацията в община Кубрат ще бъде измервана чрез система от качествени и количествени индикатори за напредъка в решаването на идентифицираните проблеми.

Ключовите базисни индикатори за промяната в ситуацията ще покажат разликите при сравнението на показателите за настоящия момент с данните към 2020 г. Такива са:

- Развита модерна социална политика в подкрепа на интегритета на семейства и общности в община Кубрат в съответствие с националните приоритети за деинституционализация и европейските ценности;
- Подобро равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;
- Степен на обхващане на пръснати рискови групи чрез развитие на мобилни услуги;
- Постигната качествена промяна в съотношението между предоставяните типове социални услуги чрез увеличаване дела на услугите в общността и намаляване на услугите от резидентен тип
- Промяна на съотношението между грижа за деца в алтернативна семейна среда – към грижа за деца в резидентен тип;
- Предотвратена институционализация на 90% от децата в риск от изоставяне към края на стратегията;
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 80% от старите хора в община Кубрат с приоритетно обхващане на самотноживеещите;

Ключовите качествени индикатори за успеха на осъществената интервенция в рамките на периода от пет години изпълнение на Стратегията са:

- Осигурена подкрепа за поне 50% от уязвимите семейства и деца чрез комплекс от услуги в община Кубрат;
- Поне 50% от уязвимите семейства и деца, обхванати в комплексна програма за ранно детско развитие в цялата община;
- Постигнато намаляване с 50% на децата, настанени извън семейството си;
- Поне 95% от децата в предучилищна възраст, обхванати в детска градина и от децата в задължителна училищна възраст - в подходяща форма на образование;
- Подобрена грижа за децата, настанени в алтернативни форми на семейна грижа (настаняване при близки и роднини, приемна грижа, осиновяване);
- Създаден капацитет за обхващане на поне 50% от децата с увреждания в различни форми на заместваща, дневна грижа;
- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 50% от хората с

увреждания – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;

- Предотвратена преждевременна институционализация на най-малко 90 самотно живеещи стари хора чрез развитите услуги за грижа в домашна среда;

- Повишена информираност / чувствителност на обществеността в общината към **Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020**

проблемите на децата и лицата, настанени в СИ;

- Развити на функциониращите социални услуги за деца и семейства, работещи на общинско ниво;

- Осъществени поне 2 междуобщински социални услуги, обхващащи потребители от повече от 1 община;

- Инициирани и развити поне 2 смесени междусекторни услуги и/или мерки за социално включване на уязвими общности и рискови групи.

4 Интервенция – социални услуги и мерки

Функциониране на социалните услуги на общинско ниво: Предвижда се социалните услуги да функционират на две нива – общинско и областно. На всяко от нивата ще бъдат изградени партньорски мрежи. На ниво община услугите включват основно превантивни услуги и мерки. Център на мрежата от социалните услуги за деца и семейства ще бъде център за обществена подкрепа. Услугите за възрастни ще бъдат организирани около съществуващият Дневния център за възрастни с увреждания, който към настоящия момент работи в общината. Максимално да се използват възможностите на Национални и оперативни програми и други източници на финансиране и осигуряване на услугите Домашен помощник и Личен асистент. На Областното ниво се обхващат всички общини от Разградска област и ще се надграждат съществуващите услуги със специализирани дейности, които изискват наемане на специалисти, които не са налични в по-малките населени места. При настоящата законодателна рамка това означава, че определен набор от услуги ще бъдат предоставяни в няколко населени места, но техните клиенти ще обхващат цялата област. Такива са услугите по приемна грижа, специализирано консултиране, подкрепа за осиновяването, резидентна грижа и др.

4.1. Дейности и мерки по Направление 1: Развитие на услуги в общността за превенция на социалното изключване и изолация
Обща цел 1 на Направление 1: Предотвратяване на рискове, водещи към социално изключване и изолация на деца и семейства в риск. Подкрепа за интегритета на децата и семействата в риск. Приоритети в даденото направление
Специфична цел 1.1. Разширяване на мрежата от социални услуги в общината за подкрепа и социална интеграция на уязвимите семейства и деца, за предоставяне на добра грижа за децата и индивидуално развитие.

Мярка 1.1.1. Предоставяне подкрепа на уязвимите семейства и деца в Центъра за обществена подкрепа. Дейностите в ЦОП са насочени към превенция на изоставянето, превенция на насилието и отпадане от училище, деинституционализация и реинтеграция на деца, развиване на умения на самостоятелен живот, приемна грижа и осиновяване, превенция на отклоняващото се поведение. Конкретните услуги в Център за обществена подкрепа са: семейно консултиране и подкрепа; консултиране и информиране за проблеми, свързани с развитието на децата от съответната възраст; индивидуални

и фамилни консултации в случаи на кризи в семейството; превенция на рисково и асоциално поведение на деца и младежи; подкрепа за професионално ориентиране на деца и младежи; семейно планиране, подготовка за родителстване, работа на ниво родилен дом, психологическо консултиране и рехабилитация, обучения в умения за самостоятелен живот, превантивни програми на ниво училище,

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

информационни кампании, оценяване, обучение, наемане и подкрепа на приемни родители, подготовка и подкрепа на осиновители. Ползвателите на ЦОП са насочвани от ОЗД и други свързани структури – медицински професионалисти и лечебни заведения, детски градини и училища, структури от системата на борба с противообществените прояви, общински администрации и др.

Дейност 1.1.1.1. Дейност 1.1.1.1. Продължаване и разширяване на дейността на ЦОП и продължаване на функционирането му като междуобщинска услуга:

- Увеличаване капацитета на ЦОП в гр. Кубрат (капацитет 50). Центърът за обществена подкрепа Кубрат ще продължи да предоставя всички услуги, описани по-горе, и да действа като междуобщинска услуга. Популяризиране и разширяване на мобилната дейност на ЦОП и предоставяне на услуги в съседна община: в гр. Завет.

Мярка 1.1.2 Осъществяване на комплексна програма за ранно детско развитие в община Кубрат на уязвимите семейства и деца. По тази мярка в общината ще бъдат осъществени дейности за насърчаване развитието на деца. Те са насочена към развиване и подобряване на уменията за родителстване на родители с малки деца, стимулиране на развитието на децата в тази възраст (спрямо стандартите за ранно детско развитие), включване в предучилищна подготовка и училищно образование. Дейностите ще включват партньорство между социалния, образователен и здравен сектор.

Дейност 1.1.2.1. Превенция на нежелана и ранна бременност. Информирание, консултиране и обучения по въпросите на семейното планиране;

- Услуги по репродуктивно здраве;

- Превенция на рисково сексуално поведение при децата и младежите;

- Информационни кампании в малцинствени общности (ромски) – съвместни инициативи на НПО, медиаторите от съответната общност и ЦОП в общините;

- Информационни кампании в средни учебни заведения – съвместни инициативи на РИО на МОМН, общински власти, училищни настоятелства, ЦОП в общините, младежки и родителски организации, НПО.

Така тези услуги ще допринесат и за превенцията на нежеланата бременност и за намаляване на риска от изоставяне и институционализация на новородени деца.

Дейност 1.1.2.2. Развиване на умения за родителстване и пренатална подкрепа.

Тази дейност се развива от ЦОП, здравни медиатори, лични лекари, лекари специалисти от доболничната, болничната и спешната помощ. Тази дейност е насочена към:

- Подкрепа, информирание и консултиране за необходимостта от ранна регистрация на бременността;

- Включване на социален работник при проследяване на бременността (на здравословното състояние на бременната и на социалната среда) при всички регистрирани случаи;

- Установяване на възможни рискове за детето – от здравословен и социален характер, и стартиране на социална работа при установен риск от раждане на

дете с увреждане или риск от изоставяне;

- **Приоритетно подпомагане на бременната жена – съвместна работа на ЦОП в общината и дирекция „Социално подпомагане“;**
- **Училище за бъдещи родители – работа с бъдещите родители за информиране и консултиране по въпроси, свързани с пренаталното развитие; процеса на**

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

раждане и следродилния период; подкрепа за посрещане на детето – във физически и емоционален план; следродилна рехабилитация. „Училището за бъдещи родители” ще се изпълнява съвместно от ЦОП в общината, кабинетите по семейно планиране, лечебни заведения, организации с нестопанска цел.

Дейност 1.1.2.3. Осигуряване на здравни грижи. Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от лични лекари, ЦОП в общината, експерти в общинска администрация, здравни медиатори, детски заведения и ще включва:

- Проследяване на развитието на детето (с най-висока интензивност през първата една година);

- Информирание и консултиране по въпроси, свързани с развитието на детето (хранене, сън, стимулиране, общуване, игра);

- Информирание и консултиране по въпроси, свързани с нуждите на детето и умения за разпознаването им;

- Извършване на редовни имунизации. Съвместна работа със здравните медиатори за обхващане на деца от етническите общности в неравностойно положение.

Дейност 1.1.2.4. Развиване на Услуга в подкрепа на родителската грижа за деца до 6 години. Ще се предоставя се от ЦОП в общината съвместно с лечебни заведения, образователни институции, дирекция “Социално подпомагане”, организации с нестопанска цел.

- **Организиране на почасови услуги за деца – под формата на детегледачки или фамилни центрове.** Тези услуги ще бъдат организирани като частни инициативи или в рамките на национални програми на МТСП и МОН;

- **Предоставяне на краткосрочно подпомагане (храна, дрехи, памперси) за семейства с деца (0-3 години) в случаи на тежки социални проблеми (от ДСП, НПО, хуманитарни организации);**

- **Обхващане в детски ясли и градини.** Планирането на местата в яслите и детски градини ще бъде съобразено с темповете на демографско развитие.

Мярка 1.1.3. Превенция на изоставянето на деца

Дейностите целят да се предотврати изоставянето на новородени деца на ниво родилен дом, по тази причина е необходимо работата по превенция да започне преди раждането на детето - успехът на превенцията зависи от ранната навременна намеса и продължителността на социалната работа с бъдещата майка, нейното семейство и близко обкръжение. Предотвратяването на изоставяне и настаняване на деца на по-голяма възраст ще включва комплексни програми за семейна подкрепа – социална, достъп до образование, здравни грижи, жилищна политика, заетост и др. Както вече е посочено в Мярка 1.1.2. дейността на кабинета за семейно планиране също ще допринесе за намаляване на случаите на нежелана бременност и отгук – за намаляване на риска от изоставяне и ранна институционализация на бебета, непосредствено след раждането им.

Дейност 1.1.3.1. Ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство. Съвместни инициативи на лечебните заведения, ЦОП в общината, общинска администрация и ОЗД, които включват:

- Информирание и консултиране на родилки;
- Предотвратяване на случаите на скрито осиновяване, включване на проучване в

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

административните процедури при припознаване на дете на ниво родилно отделение;

- Предоставяне на информация за последиците от институционалното отглеждане на децата, особено в първите 6 месеца от раждането. Провеждане на информационни кампании и обучения.

Дейност 1.1.3.2. Подкрепа за развитието на социалните ресурси на уязвими семейства.

Тази дейност ще бъде осъществявана съвместно от ЦОП и ДСП (които идентифицират рисковите семейства), бюрата по труда, образователните структури, структури за професионално обучение, медицински професионалисти и лечебни заведения и общинска администрация. Те включват:

- информиране и консултиране за наличните форми на социално подпомагане и подкрепа, достъп до административни услуги;
- подкрепа и придружаване за достъп до административни и други услуги за социална подкрепа
- подкрепа за достъп до услуги по професионално ориентиране, квалификация и преквалификация, активни мерки на пазара на труда и заетост;
- подкрепа за достъп до здравни грижи – издирване, подкрепа и консултиране за здравно осигуряване и налични здравни грижи;
- семейно консултиране и подкрепа на семействата за преодоляване на семейни кризи и взаимоотношения в семействата, което се осъществява от ЦОП в общината.

Мярка 1.1.4. Включване на децата в предучилищна възраст в детска градина и на всички деца в задължителна училищна възраст в подходяща форма на образование. В мерките и дейностите досега бяха описани услуги за подкрепа на уязвимите семейства, което се очаква да има ефект и върху включване на децата в предучилищна и задължителна училищна възраст в съответна форма на подготовка и образование. Тук са включени само допълнителни и специално насочени дейности. Планираните инициативи и дейности се изпълняват съвместно от училищата, детски заведения, РИО на МОМН, общинска администрация, ЦОП и др. в общината в синхрон с националните приоритети за осигуряване на равен достъп до образование и развитие на интегрирано и включващо образование.

Дейност 1.1.4.1. Общински политики и мерки за осигуряване на правото на децата на достъп до образователни услуги и превенция на отпадането от училище – изпълнявани съвместно с училищата, РИО на МОМН, НПО.

- Целенасочена общинска политика за подобряване на привлекателността на училището и мерки за превенция на отпадането в рамките на училищния процес.
- Пълно обхващане на децата в предучилищна подготовка - задължителен подготвителен клас. Провеждане на кампании за обхващане на децата в

подготвителен клас/група и осъществяване на постоянно наблюдение върху нивото на посещаемост.

- Работа с родители на деца от уязвимите групи за промяна на нагласите по отношение на образованието;
- Включване на децата и младежите в живота на училището, в т.ч. и при вземане на решения, отнасящи се до тях;
- Насърчаване включването на интерактивни методи на обучение в училище;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- Подпомагане процеса на целодневна организация на учебния процес за ученици в общообразователното училище в общината.

Мярка 1.1.5. Осъществяване на програми за превенция на всички форми на насилие над и от деца в община Кубрат и подкрепа на жертвите на насилие, експлоатация и трафик. Дейностите в тази сфера включват създаване на система от мерки за превенция на насилието над деца чрез развиване на техните умения за себеотстояване и защита; намаляване на агресивното поведение и отношения сред децата и предприемане на актове на насилие от страна на деца. Дейностите са насочени и към създаване на чувствителност сред населението и професионалистите за причините и форми за насилие, симптомите на насилие, така че системите за закрила да могат да изградят адекватни мерки за реакция. Дейностите се осъществяват от ЦОП, ДСП, със съдействието на МКБППМН, органите на МВР и пробационните служби, лечебни заведения, образователни институции и НПО.

Дейност 1.1.5.1. Образователни програми и кампании във всички детски градини и училища, както и в рамките на ЦОП, насочени към превенция на агресивно поведение сред деца, развиване на познание за насилието и неговите симптоми и умения за защита от насилие: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране на междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво. Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от детските градини, училищата, ЦОП и МКБППМН. Програмите ще използват материали, разработени от ДАЗД, НПО и други организации.

Дейност 1.1.5.2. Обществени кампании за предотвратяване на насилието и други форми на злоупотреба и експлоатация. Програмите и кампаниите ще бъдат осъществявани от ЦОП, общинска администрация, МКБППМН. Темите ще включват различните форми на насилие (физическо, сексуално и психологическо), злоупотреба, експлоатация, тежки форми на детски труд, negliжиране. Те ще са насочени към деца, родители, професионалисти и широката общественост. Програмите ще използват материали, разработени от ДАЗД, УНИЦЕФ, НПО и други организации.

Дейност 1.1.5.3. Преодоляване на последиците от преживяното насилие за деца, жертви на насилие и/или трафик. Услугите се предоставят от Центъра за обществена подкрепа. Те включват:

- Предоставяне на консултиране и рехабилитация в ЦОП;

Дейност 1.1.5.4. Превенция на безнадзорността и тежките форми на детски труд и подкрепа за реинтеграция на децата на улицата.

- Работа с уязвими семейства и деца от ЦОП в общината за подобряване на взаимоотношенията в семействата, развиване на социалните им ресурси, съдействие за решаване на битови и жилищни проблеми;
- Центровете ще продължат да осъществяват своите занимания с децата, като

организират индивидуална и групова работа с тях за подготовка за постъпване и връщане в училище, развиване на социалните умения на децата, работа със семействата, дневен, полудневен и почасов престой. Услугите на ЦОП са насочени и към деца, за които има риск да попаднат на улицата, както и деца в риск от отпадане от училище. Договаряне и изграждане на механизъм за оповестяване и съвместна работа на институциите, включени в процеса.

Мярка 1.1.6. Превенция на рисково поведение и подкрепа за преодоляване на **Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020**

последниците от него при деца и младежи. Услугите са фокусирани върху подкрепата за преодоляване и превенция на рисково поведение при децата и директна работа с деца с рисково поведение: консултиране и подкрепа за деца и семействата им. Планира се организирането на извънкласни занимания и дейности за деца – спорт, клубове по интереси и др.; образователни програми за правата и задълженията на гражданите и санкциите при нарушаването им; образователни програми за опасностите и последниците от употребата на наркотици и алкохол, тютюнопушене, рисково сексуално поведение и др. Изпълняват се от училища, училищни настоятелства, ЦОП, МКБППМН, НПО, спортни клубове и др..

Дейност 1.1.6.1. Образователни програми и кампании в училище, в рамките на ЦОП, насочени към превенция на рисково поведение - агресия, насилие, отклоняващо се поведение, рисково поведение на деца и младежи, здравна и социална просвета против зависимостите: провеждане на лекции и дискусии в часа на класа; организиране междуучилищни прояви и инициативи на общинско ниво.

Дейност 1.1.6.2. Извънучилищни дейности и осмисляне на личното време на децата. Приоритетна необходимост е развитието и запазването на вече развити разнообразни извънучилищни дейности, като клубове по интереси, ателиета, детски работилници, занимания със спорт и изкуство, които се осъществяват от училища, читалища и клубове. Осъществяване на кампании за здравна просвета, организирани от експерти в общинска администрация и здравни медиатори.

Дейност 1.1.6.3. Работа с деца извършители на противообществени прояви и с рисково поведение за подкрепа на децата в развиване на про-социално поведение. Включва индивидуални и групови програми с децата и техните семейства. Осъществяват се от ЦОП и МКБППМН.

Специфична цел 1.2. Създаване на нови социални услуги и увеличаване на капацитета на съществуващите услуги, които развиват и подкрепят форми на алтернативна семейна грижа.

Мярка 1.2.1. Широко развитие на приемната грижа и включване на приемни семейства. Тази мярка включва развиване на приемна грижа в рамките на ЦОП в общината. Центъра за обществена подкрепа изпълнява дейности по информационни кампании, оценка, обучение, назначаване и подкрепа на приемни семейства. В развитието на приемната грижа ЦОП работят в тясно партньорство с ОЗД за определяне на децата за настаняване и осъществяване на процеса на напасване между дете и семейство.

Дейност 1.2.2.1. Развитие на дейности по приемна грижа в ЦОП. Дейностите включват:

- Провеждане на кампании и информационни срещи: информационни кампании за популяризиране на приемната грижа на общинско ниво, подготовка на обучителни материали и обучение на приемните родители в цялата община;
- Подбор, обучение и оценка на кандидат приемни родители.
- Наемане на професионални приемни родители;
- Подкрепа за приемните семейства в процеса на напасване;
- Наблюдение и подкрепа на приемното семейство.

Специфична цел 1.3. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на социалното включване на децата с увреждания.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Мярка 1.3.1. Подкрепа към родителите с цел превенция на изоставянето на деца с увреждания и намаляване на настаняването на деца с увреждания в специализирани институции

Дейност 1.3.1.1. Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи:

- Личен асистент;
- Социален асистент;
- Домашен помощник;

Предвижда се община Кубрат да продължи да кандидатства за финансиране чрез националните и оперативни програми за разкриването и развиването на този тип социални услуги в общността с цел да отговори на потребностите на семействата.

Дейност 1.3.1.2. Осигуряване на помощни средства чрез ДСП по Закона за хората с увреждания. Разкритите социални услуги в общността ще предоставят информация, консултиране, съвети за права, процедури и посредничество за получаване на техническите помощни средства от деца и възрастни с увреждания.

Дейност 1.3.1.3. Предоставяне на подкрепа за семейства, в които се отглеждат деца със специални потребности:

- Услуги за подпомагане в ежедневните грижи на родители, които отглеждат деца със специални потребности;
- Услуги, свързани с материално подпомагане (храна, дрехи, памперси, други) за деца със специални потребности (0-1 година) и в случаи на тежки социални проблеми;
- Консултации и формиране на групи за взаимопомощ. Услугите ще се предоставят от ЦОП в общината, съвместно с общинска администрация, лечебни заведения, дирекция “Социално подпомагане”, НПО и граждански инициативи.

Мярка 1.3.2. Осигуряване на достъп до здравна грижа, медицинска и социална рехабилитация на деца с увреждания и подкрепа за техните семейства.

Тази мярка ще бъде осъществена чрез създаване на мобилни екипи към услугите, които ще осигурят обхващането на децата с увреждания. Мобилните екипи с включени специалисти (логопед, психолог, рехабилитатор, социален работник, медицинско лице, специален педагог и др.), които ще предоставят на място някои рехабилитационни услуги за децата и хората с увреждания.

Дейност 1.3.2.1. Разкриване и развиване на дейност в новия ЦРД от 0 до 7 години.

Дейност 1.3.2.2. Предоставяне на подкрепа за семействата с деца с увреждания в ЦОП;

Мярка 1.3.3. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова и заместваща грижа за поне 50% от децата с увреждания според вида на техните увреждания, отглеждани в семейна среда.

Бъдещото развитие на дневната и почасова грижа изисква да се спазват принципите на гъвкавост на услугите и съответствие с конкретните индивидуални потребности на децата и семействата, както за социализацията на децата с увреждания, така и за осигуряването на възможност за техните родители да работят. Дневната грижа за деца с увреждания ще бъде почасова, полудневна и целодневна. Тя има за цел да подготви децата, които до момента са живели изолирано, за включване в масови детски заведения, и да предостави временна подкрепа на родителите и семействата. Предвидено да се развият разнообразни форми:

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- Разширяване на програмите, които предлагат домашни грижи - Личен асистент, Социален асистент и Домашен помощник за деца и лица с увреждания..

- Почасова грижа в рамките на ЦРД или ЦОП;

Дейност 1.3.3.1. Осигуряване на възможност за предоставяне на краткосрочна грижа за деца с увреждания за период на отсъствие на близките им. Услугата ще се предоставя чрез краткосрочно настаняване в приемно семейство или Център за подкрепяща грижа – иновативна форма, разкрита в рамките на проектно финансиране с престой на децата на територията на центъра и в техните домове. Услугата ще има капацитет 30 деца и ще включва следните дейности:

- временен престой на деца от 0 до 18 години в Центъра – еднократен престой до 2 седмици и общ престой в годината до 1-2 месеца;

- почасова и полудневна грижа в Центъра;

- почасова и полудневна грижа от детегледачи в дома на детето.

Дейност 1.3.3.2. Настаняване на деца с увреждания в семейства на близки и роднини, приемни родители и осиновяване

Специфична цел 1.4. Разширяване на броя, капацитета и спектъра от дейности на социалните услуги за подкрепа на включването и реализация на лицата с увреждания.

Дейност 1.4.1. Разширяване на Дневен център за възрастни с увреждания - предоставяне на услуги за удовлетворяване на здравни и рехабилитационни потребности, както и на потребностите от социални контакти и организация на свободното време.

Мярка 1.4.2. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности въкъщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (в дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа). Тези услуги ще бъдат организирани около съществуващите домашни социални патронажи.

Дейност 1.4.2.1. Разширяване на обхвата на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания – домашен помощник, социален и личен асистент (продължение на националните програми - ДП, СА, ЛА, ОП "РЧР").

Дейност 1.4.2.2. Увеличаване на броя на потребителите на Домашните социални патронажи.

- Включване на допълнителни услуги в подкрепа на самостоятелния живот на лицата с увреждания: подпомагане при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване.

- Съдействие за осигуряване на адаптирана среда и технически помощни средства;
- Подобряване на материалните условия за работа на Домашните социални патронажи.

Дейност 1.4.2.3. Осигуряване на информация, съдействие и посредничество за улесняване на достъпа до технически помощни средства и достъпна среда в дома по програмите на АХУ и Закона за хората с увреждания.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Дейност 1.4.2.4. Разширяване на услугите в подкрепа на близките, които полагат грижи за хора с увреждания в домашна обстановка. Предоставяне на специализирана подкрепа на близките при инцидент с член от семейството, който води до инвалидизация – информиране ултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо).

Мярка 1.4.3. Развиване на целева общинска политика / мерки за социално включване на хората с увреждания. Дейностите се изпълняват съвместно от общинска администрация, организации на хора с увреждания, обществени организации.

Дейност 1.4.3.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство, културни и здравни центрове, училища и детски градини. Определяне на конкретните задачи в рамките на оперативния план за действие през 2016 г.

Дейност 1.4.3.2. Дейности на ДБТ, общината и местни НПО за предоставяне на достъп до доходи, заетост, професионална квалификация, обучение и практически умения и др. за лицата с увреждания, адаптиране на работната среда.

Дейност 1.4.3.3. Прилагане на общински и национални мерки за осигуряване на по-широки възможности за самостоятелен живот – обучение на хората с увреждания, жилище, доходи, достъп до услуги и подпомагане, адаптиране на публичния транспорт и сигнална уредба за хора с различен тип увреждания.

Дейност 1.4.3.4. Насърчаване на социалното предприемачество и публично частните партньорства. Разкриване на социални предприятия и други форми на заетост за реализация на хора с увреждания.

Специфична цел 1.5. Създаване на социални услуги за подкрепа на социалното включване и реализация на младежи, маргинализирани лица, групи, безработни и хора със зависимости.

Мярка 1.5.1. Развиване на услуги за превенция и подкрепа за преодоляване на последиците от рисково и зависимо поведение на младежи и възрастни
Тези услуги имат за цел да свържат младежите и лицата от уязвимите групи с подходящи социални, образователни, здравни, информационно-консултантски и други услуги в зависимост от техните нужди и проблеми.

Дейност 1.5.1.1. Развиване на услуги за превенция в ЦОП .

Услугите ще бъдат насочени към: млади хора в риск, на възраст до 18 г., и лица на възраст 30-65 години, както следва: млади хора, след престой в специализирани институции, младежи и лица над 35 години, преодолели сериозен здравословен проблем, психическа или физическа травма, преодолели зависимости, след периода на лечение, жертви на домашно насилие или трафик, дълготрайно безработни лица, хора с вируса на ХИВ и СПИН.

Дейност 1.5.1.2. Разработване и изпълнение на общински програми за изграждане на социални жилища.

Мярка 1.5.2. Развиване на услуги за подкрепа и социална интеграция на хора с психични разстройства

Дейност 1.5.2.1. Разкриване и развитие на Дневен център за лица с психични разстройства.

Услуга предоставяща дейности за удовлетворяване на здравни и рехабилитационни потребности, както и на потребностите от социални контакти и

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

организация на свободното време. Центъра ще работи за ресоциализация на лицата от целевата група.

Дейност 1.5.2.2. Разкриване и развитие ЦНСТ за лица с психични разстройства.

Услуга предоставяща подслон и подкрепа за лица с психични зависимости.

Центъра ще работи за ресоциализация на лицата от целевата група.

4.2. Дейности и мерки по Направление 2: Деинституционализация и подобряване качеството на резидентната грижа

Обща цел 2: Намаляване дела на хората, настанени в специализирани институции

Специфична цел 2.1. Разработване на планове за закриване/трансформация на

всички специализирани институции за деца и за възрастни хора с увреждания на територията на Разградска област.

- Подкрепа на детето и на семейството.

- Подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки с биологичните родители, братя и сестри;

- Подкрепа на детето при реинтеграция в семейството;

- Подкрепа на биологичните родители при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции. Информирание и консултиране за права и отговорности.

Услуги за изграждане на родителския капацитет.

Дейност 2.2.1.2. Интеграция в разширено семейство – услугите по интеграция на децата в семейство на роднини и близки, в. ч. и в разширеното семейство ще се предоставят от ЦОП, съвместно с отделите “Закрила на детето” към ДСП Кубрат.

- Подкрепа на детето и на семейството.

- Подкрепа за възстановяване на прекъснатите връзки на децата с техните близки и роднини;

- Подкрепа на детето в периода на адаптация в разширеното семейство;

- Подкрепа на роднини и близки при поемане на грижата за деца, отглеждани в институции;

- Консултиране, практическа подкрепа, съдействие, информирание, посредничество, материална и финансова подкрепа в процеса на отглеждане на изведените деца.

Дейност 2.2.1.3. Настаняване на деца от СИ в приемни семейства. Услугите ще се предоставят от ЦОП, и ще включват провеждане на кампании, обучение и оценка на кандидат приемни родители, подкрепа на детето и на семейството.

• Провеждане на кампании и информационни срещи;

• Подбор и обучение на приемни родители;

• Сключване на договори, подкрепа при предоставяне на приемната грижа.

Дейност 2.2.1.4. Подкрепа на процеса на осиновяването. Услугите ще се предоставят от ЦОП и ще включват

- Обучение и психологическа подкрепа на кандидат – осиновители в предосиновителния период;
  - Подкрепа на детето и на семейството в след осиновителния период.
- Специфична цел 2.3. Създаване на нови социални услуги от резидентен тип със среда близка до семейната, за децата, които не могат да бъдат изведени в семейна среда.

Мярка 2.3.1. Осигуряване на среда близка до семейната за деца, лишени от родителска грижа – Център за настаняване от семеен тип (ЦНСТ).

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

ЦНСТ представлява резидентна форма на грижи за деца, за които за изчерпани възможностите за осигуряване на семейна среда и се предполага, че настаняването им ще бъде дългосрочно. Центровете предоставят подслон и ежедневни грижи за настанените деца, като осигуряването на здравните и образователни услуги се предоставят извън мястото за живеене, за да бъде осигурена социална интеграция.

Дейност 2.3.1.1. Разкриване на ЦНСТ в община Кубрат за извеждане на децата от домове в среда, близка до семейната.

- Центърът предоставя подслон и ежедневни грижи за настанените деца, като осигуряването на здравните и образователни услуги се предоставят извън мястото за живеене, за да бъде осигурена социална интеграция

- Оказване на подкрепа и консултиране на лица, навършили 18 години, които напускат специализирани институции и им предстои да водят независим начин на живот;

- Осигуряване на гражданските права на младежи, напускащи институции – съвместна работа на ЦОП в общината и службите ГРАО. Предоставяне на достоверна информация за биологичния произход на младежите.

Предоставяне на информация за наследствени права.

Специфична цел 2.6. Разкриване на социални услуги от резидентен тип със среда, близка

до домашната, за лица с увреждания и стари хора.

Мярка 2.6.1. Изграждане и развитие на социални услуги от резидентен тип за настаняване на хора с увреждания, които имат нужда от резидентна грижа в среда, близка до семейната.

33

4.3. Дейности и мерки и по Направление 3: Развитие на социални услуги в общността за социално включване на уязвими групи и лица в неравностойно положение.

Обща цел 3. Създаване на условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвимите групи и индивиди в общината.

Специфична цел 3.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания и стари хора в семейна среда.

Мярка 3.1.1 Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства. Спектърът на тези услуги обхваща както ежедневни дейности въкъщи (като помощ при хранене, обслужване, помощ за излизане и придвижване), така и предоставяне на дневни и почасови услуги извън дома (дневни центрове и алтернативни форми на заместваща грижа).

Дейност 3.1.1.1. Развиване на мрежата от социални услуги в системата на „Домашен социален патронаж“ за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на хората с увреждания и старите хора;

Дейност 3.1.1.2. Увеличаване на броя на потребители на „Домашен социален патронаж.“

Дейност 3.1.1.3. Продължаване и развиване на услугата „Обществена трапезария“ за социално слаби и самотно живеещи лица и семейства, като се търсят алтернативни източници за финансиране на услугата целогодишно.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Дейност 3.1.1.5. Осигуряване на информация, съдействие и посредничество от представители на ДСП и социалните услуги за улесняване на достъпа до медицински изделия, помощни средства, приспособления и съоръжения, добавки за социална интеграция и достъпна среда в дома на децата и възрастните с увреждания по програмите на АХУ и Закона за интеграция на хората с увреждания.

Дейност 3.1.1.6. Предоставяне на специализирана подкрепа на близките, които полагат грижи за хора с увреждания в домашна обстановка– информиране и консултиране (здравно, психологическо, социално, юридическо) от ДСП.

Дейност 3.1.1.7. Осигуряване на социално включване на хората с увреждане и стари хора в местните клубове на инвалида и пенсионера.

Специфична цел 3.2. Да се осигури достъп до развитие за етническите общности в неравностойно положение и уязвими групи.

Мярка 3.2.1. Да се осигури социално и икономическо включване на уязвими групи.

Дейност 3.2.1.1. Предоставяне на мобилни услуги за деца и семейства от уязвими етнически групи.

Дейност 3.2.1.2. Предоставяне на подкрепа в ЦОП на семейства и деца с риск

Дейност 3.2.2.1. Подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство за децата и възрастните с увреждания.

Дейност 3.2.2.2 Обхващане с хоризонтални мерки и целеви инициативи за социално включване, насочени към достъп до професионална квалификация, заетост и доходи, чрез включване в програми и мерки на ДБТ; инициране и изпълнение на проекти за професионална квалификация и заетост, финансирани по оперативни програми.

Дейност 3.2.2.3. Провеждане на разяснителни мероприятия от ДБТ сред работодателите в областта, относно възможностите за заетост на хората с увреждания.

Дейност 3.2.2.4. Общински мерки за подкрепа на заинтересовани страни за развитието на кооперации и социални предприятия по проекти на ОП и смесено финансиране/ общинско, проектно, частно/ за осигуряване на заетост за трайно безработни и хора с увреждания.

Мярка 3.2.3. Работа на здравни медиатори за подобряване на достъпа до здравеопазване във високо рисковите ромски общности.

Дейност 3.2.3.1. Периодично организиране на здравно-информационни кампании по превенция и промоция на здраве.

Дейност 3.2.3.2. Съдействие за задължително обхващане на всички бременни от женска консултация независимо от техния осигурителен статус.

Дейност 3.2.3.3. Информирание на ромското население и подпомагане дейността по

осъществяване на прегледи с мобилни кабинети за скрининг и ранна диагностика. Дейност 3.2.3.4. Предоставяне на здравни, посреднически услуги и консултации от здравните медиатори; включване в работата на ЦОП и ЦРД със семейства в риск за превенция на изоставянето и negliжирането на децата.

Дейност 3.2.3.5. Провеждане на мотивационни курсове, консултиране и оказване на подкрепа за реализацията на трудовия пазар – предимно към млади хора и семейства с деца в риск от ромската общност от Дирекции Бюро по труда и по проекти на НПО.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Специфична цел 3.3 Да се създадат условия за реинтеграция на рискови общности, индивиди и уязвими групи с рисково и зависимо поведение.

Мярка 3.3.1. Развиване на услуги за превенция на рисково и зависимо поведение, насочени към младежи и възрастни.

Дейност 3.3.1.1. Развиване на дейности по превенция в ЦОП и ЦРД за подпомагане приобщаването на рисковите групи към обществото.

Дейност 3.3.1.2. Включване на родителите и семействата в смесени социално-образователни услуги и кампании за превенция на домашното насилие, трафика, зависимостите и рисковото поведение, изпълнявани от училища, училищни настоятелства ЦОП и НПО.

Дейност 3.3.1.3. Разработване и изпълнение на Общинска програма за изграждане на Социални жилища с външно финансиране.

Мярка 3.3.2. Услуги за реинтеграция на лица със зависимости и проблемно поведение.

Дейност 3.3.2.1. Услуги за хора в пробация – консултиране, подкрепа за реинтеграция, курсове за професионална квалификация, които се изпълняват съвместно от Пробационни съвети, ДБТ, ДСП.

Дейност 3.3.2.2. Предоставяне на подкрепа на лица със зависимости и проблемно поведение. Услуги предоставяни от ЦОП и ЦРД.

Таблица 1: Планирани социални услуги и мерки в Община Кубрат по направления:

5 Логическа рамка и ключови индикатори за успех

Логическа рамка на Общинската стратегия за развитие на социалните услуги в Община Кубрат

Визия

Общи цели Индикатори – базови индикатори за въздействието на Стратегията и постигнатата промяна в ситуацията към 2020 г. Източници на информация.

- Базови индикатори за ситуацията, които описват общия социален контекст и представят настъпилите промени в положението на рисковите групи в община Кубрат в сравнение с “изходната точка” в състоянието им при оценката на първоначално идентифицираните проблеми. Тези индикатори осигуряват обективно измерване на реалната постигната промяна в социалния контекст през времевата рамка на Стратегията и дават възможност да се оцени обективно цялостния ефект и въздействие от изпълнението на Областната стратегия.

- Индикатори за прогреса – индикатори, чрез които се проследява напредъка в постигането на специфичните цели на Стратегията и се измерват резултатите от интервенцията и осъществените дейности – социални услуги и мерки. Тези индикатори за измерване на успеха са включени в Логическата рамка на стратегията, която представя логическата връзка между целите, очакваните резултати и дейностите.

Логическа рамка на Общинската стратегия

Общи цели Индикатори – базови индикатори за ситуацията. Източници на информация.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Обща цел 1

Да се подобри грижата за децата в семейството, като се предотврати появата и развитието на рискови фактори, по отношение на децата и да се постигне максимално намаляване на броя на децата, отглеждани в специализираните институции.

- Развита и модерна социална система в подкрепа на интегритета на семейства и общности в Община Кубрат, отговаряща на потребностите на уязвимите групи и в пълно съответствие с европейските и националните приоритети, принципи и ценности, измерима чрез:

- Намален брой на децата, изоставени в ранна детска възраст;
  - Намаляване настаняването на деца с увреждания извън семейството;
  - Осигурени подкрепящи услуги по ранна интервенция;
  - Намаляване броя на изоставени деца;
  - Осигурен достъп до социални услуги за деца и семейства в риск чрез изграден ЦОП;
  - Осигурени приемни семейства за деца;
  - Намален брой деца, настанявани извън семейната среда;
  - Осигурена подкрепа за социално включване ;
  - Изградена мрежа от услуги в общността за задоволяване потребностите на децата с увреждания и техните семейства.
  - Финален доклад за оценка на въздействието на Общинската стратегия;
  - Годишни доклади за мониторинг на напредъка на изпълнението на общинската стратегия;
  - Месечни и тримесечни справки - ОЗД, ДСП;
  - Проучване за обратна връзка от потребителите. Статистически данни на НСИ;
- През три години 2016 /2018

Всяка учебна година – септември, януари, юни 2016/ 2018

Общи цели Индикатори – базови индикатори за ситуацията Източници на информация Период на проверка

Обща цел 2

Да се създадат условия за социално включване/интегриране на максимален брой хора в неравностойно положение и уязвими групи.

- Развита широка мрежа от качествени услуги в общността, осигуряваща социално включване на старите хора на територията на областта;
- Разширен обхват с 25% на хората с увреждания, ползващи услуги в домашна среда – потребители на услугите домашен социален патронаж, домашен помощник, социален и личен асистент;

- Осигурена качествена резидентна грижа за стари хора и лицата със затруднено самообслужване;
- Подобен достъп до здравни, образователни и социални услуги на уязвимите лица, общности и групи;
- Подобро качество на живот на уязвимите лица, общности и групи в Община Кубрат;
- Осигурена рехабилитация и услуги за лица с увреждания;
- Доклади ЗМО;
- Данни на НСИ РИО, ОЗД, ДСП, общини;
- Анализи и данни РДСП;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- Решения на ОбС, заповеди на АСП за разкриване на нови социални услуги;
- Общински финансови справки.

Обща цел 3

Да се подобри качеството на живота на старите хора във всички населени места в областта.

- Предотвратена преждевременна институционализация на минимум 80-90 самотноживеещи стари хора, чрез развитите услуги за грижа в домашна среда (с мобилен компонент);
- Осигурени услуги, подкрепа и грижи в домашна среда за поне 25% от старите хора в община Кубрат, с приоритетно обхващане на самотноживеещите в изолирани населени места, извън общинските центрове;
- Подобро качество на резидентни услуги в среда близка до домашната, за стари хора, които не са в състояние да живеят самостоятелно.
- Статистически данни на НСИ;
- Отчети на СУ и мобилни екипи;
- Обратна връзка от потребителите;
- Посещения на място

Обща цел 4

Създаване на ефективна система за подкрепа на развитието на човешките ресурси и повишаване качеството на социалните

- Ползване на услугите на Ресурсен център за развитие на човешките ресурси;
- Повишен капацитет за управление на СУ на поне 5 представители на общината, специалистите от социалните услуги;
- Проучване за обратна връзка от потребителите за качеството на услуги на територията на община Кубрат, с активното участие на всички заинтересовани страни. Повишаване на ефикасността на услугите и осигуряване на равни възможности на достъп на ползвателите до тях чрез развитие на междуобщинско партньорство и междусекторно сътрудничество
- Утвърдени системи за качество на социалните услуги;
- Разширяване практиката на договаряне на социални услуги с външни доставчици.
- Гарантиран достъп на уязвимите, рискови групи в община Кубрат до минимален пакет социални услуги в резултат от изградените партньорства и мрежи между общини, сектори, институции;
- Осъществени поне 1 междуобщинска социална услуга, обхващаща потребители от повече от 1 община; СУ; анкети;
- Документация на СУ, срещи с персонала;

Превенция за деца и семейства в риск и деинституционализация на грижите за деца

Да се намали изоставянето на деца и настаняването им в специализирани институции. Комплексна програма за ранна превенция на изоставянето и задържане на новородените деца в биологичното семейство;

- Утвърдена междусекторна услуга: превенция на изоставянето на деца в ранна възраст (0 - 3 г.);

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- 90 % от идентифицираните бъдещи майки в риск;
  - Осигурено системно наблюдение и навременно идентифициране на риска от изоставяне на деца в ранна възраст
  - Намаление на изоставянето на деца в ранна възраст
  - Осигурен достъп до СУ за деца и семейства в риск в общината чрез ЦОП.
- Мярка 1.1.1. Развитие на мрежа от ЦОП за обхващане на децата и семействата в риск в община Кубрат ;**
- Мярка 1.1.2. Осигуряване на грижа при близки и роднини за изоставени и неангажирани деца;**
- Мярка 1.1.3. Услуги в подкрепа на осиновяването;**
- Мярка 1.1.4. Развитие на Приемната грижа в община Кубрат ;**
- Мярка 1.1.5. Общински и областни програми - мерки за здравна профилактика и семейно планиране;**
- Разкриване ЦОП за 30 потребители в общини Кубрат,
  - Предотвратяване изоставянето на деца в риск и деца от СИ, чрез настаняване в семейства на близки и роднини- средно по 8 случая годишно;
  - Осигурени консултации и обучения за поне 70 % от кандидат-осиновителите;
  - Развита услуга за приемна грижа на общинско ниво с мрежа между ЦОП в общината ;
  - Обучени и консултирани на приемни семейства ;
  - Утвърдени 5 приемни семейства годишно и 25 в края на 2015 г.;
  - Разработени програми за здравна профилактика на майчинството/ бременността, насочени към нежелана и рискова бременност .
  - Разработени Здравно-социални програми за семейно планиране.
  - Обхванати всички населени места от общината, чрез услугите за деца и уязвими семейства в ЦОП.
  - Повишена информираност за приемна-та грижа в общината, чрез обхващане на всички населени места в поне 6 информационни кампании;
  - Намален брой деца, настанявани извън семейството си с 20 % към края на всяка година;
  - Подобрена здравна профилактика за бъдещите майки във всички общини;
  - Намаляване с 30 % на случаите на нежелана и ранна бременност.
- 1.2. Да се осигурят условия за развитие на децата с увреждания, отглеждани в семейството.**
- Мярка 1.2.1. Осигуряване на достъп до адекватна и гъвкава дневна, почасова грижа, и заместваща грижа за децата с увреждания, отглеждани в семейна среда;**

Мярка 1.2.2. Подкрепа за родителите за отглеждане на децата с увреждания в семейството.

- Разкриване на услуги за деца с увреждания към Дневен център за възрастни с увреждания в гр. Кубрат след 2011 г. с капацитет 40 към 2015 г.;
- Предоставени услуги, консултации и подкрепа на деца и родители –
- Оказана подкрепа на семейства на деца с увреждания;
- Намалено с 50 % настаняване на деца с увреждания извън семейството;
- Осигурени услуги по ранна интервенция поне на 70 % от семействата с деца с увреждания (от 0 до 3 години)

1.3. Осигуряване на ефективна подкрепа на уязвимите семейства за превенция на рисковото поведение и negliжиране на децата.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Мярка 1.3.1. Развиване на услуги в общността за подобряване на родителския капацитет;

Мярка 1.3.2. Преодоляване на последиците от преживяното насилие за деца, жертви на насилие и/или трафик;

- Разкриване на ЦОП за 30 потребители в общината
- Реализирани инициативи и кампании за превенция на насилието и рисковото поведение в училищата;
- Реализирани информационни кампании и програми за превенция на насилието, рисковото поведение и зависимостите сред учениците във всички училища в общината;
- Осигурен достъп до СУ за деца и семейства в риск във всички населени места в общината, чрез разкрит ЦОП с мобилни услуги;
- Оказана подкрепа за отговорно родителство сред 70% от семействата на децата-клиенти на услуги в ЦОП;
- Подобро превантивно детско здравеопазване;
- Подобро информираност на учениците и младежите за последиците от зависимостите и рисковото поведение;

1.4. Гарантиране правото на равен достъп до качествено образование на децата и

- Осигурено пълно обхващане на децата (поне 98 %) в задължителното предучилищно образование. Брой разработени/приети целеви програми за превенция на отпадане и реинтеграция;

- Над 60 % от посещаващите училище ученици, обхванати в образователни инициативи, извънкласни и извънучилищни дейности за свободното време на учениците от рискови общности и уязвими групи.

Мярка 1.4.1. Програми за превенция на отпадането от училище и реинтеграция в образованието на отпадналите деца и младежи;

Мярка 1.4.2. Осигуряване на качествено интегрирано образование за децата с увреждания;

Мярка 1.4.3. Целенасочена политика за приобщаване на родителите и общността в учебно-възпитателния процес на децата.

- Брой изведени деца от помощното училище в община Кубрат;
- Осигурено включващо обучение в масовите училища за поне 70 % от децата с увреждания, с подкрепата на ресурсни учители;
- Инвестирани ресурси от общините за достъпна среда (обем средства, % от общинския бюджет за инфраструктура).

1.5. Да се развият алтернативни социални услуги за предоставяне на резидентна грижа, в среда близка до семейната за децата, които не могат да бъдат изведени в Мярка 1.5.1. Изграждане на ЦНСТ за децата настанени в специализирани институции извън Област Разград;

- Осигурена алтернативна резидентна грижа за 68 деца, изведени от СИ.

2.1. Да се осигурят условия за пълноценен и достоен живот на хората с увреждания в семейна среда, чрез разкриване на услуги и грижа в общността.

Мярка 2.1.1. Разширяване на социалните услуги в домашна среда за подкрепа в ежедневието на хората с увреждания и техните семейства.

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- Разширен обхват на услугите, които предлагат домашни грижи за хора с увреждания като „Домашен помощник“, „Социален асистент“ и „Личен асистент“;

- Включени допълнителни услуги към Домашния социален патронаж и по-пълно обхващане на хората с увреждания от малките населени места;

- Разширена дейност на дейностите на клубовете на инвализда по места;

- Реализирани мерки за подобряване на инфраструктурата и осигуряване на достъпна среда в общественото пространство;

- Реализирани дейности на ДБТ, общините и местни НПО за предоставяне на достъп до заетост,

- Осигурени услуги в домашна среда за около 60 % от хората с увреждания, потребители на услугите „Домашен социален патронаж“, „Домашен помощник“, „Социален асистент“ и „Личен асистент“;

- Поне 25 - 30 % от лицата с увреждания с право на работа- обхванати в програмите на ДБТ за трудово посредничество, достъп до квалификация и заетост;

3.1. Развиване на широка мрежа от услуги в общността за осигуряване на условия за спокоен и достоен живот на старите хора в семейна и домашна среда.

Мярка 3.1.1. Развиване и разширяване на дейностите в Домашния социален патронаж и обхващане на малките изолирани населени места.

- Обхванати 380 потребители на услугата „Домашен социален патронаж“ от Общината до 2020 г. при капацитет 240 към 2015 г.;

- Обхванати 90 потребители от общината в „Обществена трапезария“.

- Подобрени и разширени услуги в домашна среда за 40 % от старите хора – потребители на „Домашен социален патронаж“, „Домашен помощник“, „Социален асистент“ и „Личен асистент“;

- Предоставени допълнителни услуги у дома за 30-40 % от патронираните лица в рамките на домашните социални патронажи;

- Предоставяне достъп на социалната услуга в изолираните малки населени места;

- Осигурена емоционална и морална подкрепа на ползвателите на социалните услуги в домашна среда;

- Развити мобилни услуги на терен и услуги в домашна среда.

- Осигурена грижа средно годишно на 100 души – лица и деца
- Превенция на изоставянето на деца и социалната изолация на възрастни хора с увреждания – 65 % от потребителите на услугата;
- Осигурена емоционална и морална подкрепа на ползвателите на социалните услуги в домашна среда.

Мярка 3.1.3. Осигуряване на дневна грижа и почасови услуги за стари хора.

- Изграден Дневни центъра за хора са увреждания за 30 потребители .
- Осигурена възможност за личностно развитие, за пълноценно участие в социалния живот, за предотвратяване на последваща институционализация;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

- Повишена информираност на потребителите и осигурена активна грижа.

Мярка 3.2.1. Подобряване на условията и качеството на грижите в съществуващите специализирани институции за стари хора.

- Модернизиран и разширен дома за стари хора в с. Тертер. Обхванати 60 потребители през 2015 при 60 през 2010 г.;
- Подобрена материална база в дома за стари хора с Тертер;
- Изградени 2 нови блока с по 30 места към Дома за стари хора в с. Тертер;
- Повишено качество на предлаганите услуги , чрез инвестиране в човешкия ресурс предоставящ услуги.

Мярка 3.2.2. Разкриване на алтернативни резидентни услуги и малки домове за обгрижване на стари хора в среда, близка до семейната.

- Разработени и въведени нови видове социални услуги, гарантиращи ранно констатиране на потребностите на целевите групи в общността, превенция на последваща хоспитализация, институционализация и социална изолация;
- Създадена възможност и стимулиране на контактите между самите потребители на социалните услуги в общността.

- Изградена мрежа от достъпни и качествени социални услуги в Община Кубрат, осигуряваща възможност за повишаване качеството на живот на максимален брой деца и лица, попаднали или живеещи в риск, чрез предоставяне на пълноценна грижа за създаване на условия за реално включване;

- Подобро равнище на създадени възможности за достъп до услуги на максимален брой нуждаещи се хора;

- Подобен достъп до социални услуги на отдалечени и разпръснати рискови групи чрез развитие на мобилни услуги в цялата община;

- Променено съотношение между институционален тип услуги и алтернативни услуги в полза на услугите в общността;

Финален доклад за оценка на въздействието на Общинската стратегия. Годишни доклади за мониторинг на напредъка на изпълнението на общинската стратегия. Данни НСИ. Проучване за обратна връзка от потребителите на годишна база. Всяка година-2016/2017, 2018/ 2019

Обща цел 2 Намаляване дела на хората, настанени в специализирани институции.

- Променено съотношение между институционален тип услуги и алтернативни услуги в полза на услугите в общността;

- Преструктурирана специализирана институция за деца;

- Предотвратена институционализация на 50% от децата в риск от изоставяне към края на плановия период;
- Подобрени условия за самостоятелен живот в домашна среда на 50% от хората с увреждания и самотно живеещи стари хора, и невъзможност да се справят сами с живота си, очакващи институционална подкрепа.
- Предотвратена преждевременна институционализация на най-малко 20-20 самотно живеещи стари хора и лица с увреждания, чрез развити услуги в домашна среда;
- Подобрена грижа за около 30 възрастни с увреждания, настанени в услуги в общността;

Общинска стратегия за развитие на социалните услуги в община Кубрат 2016 – 2020

Мониторингов доклад;

Анализи ; Решения на ОбС; Заповеди на АСП за разкриване, закриване и преобразуване на социални услуги. Годишна база 2017-2020 услуги.

Обща цел: Създаване на условия за социално включване и интегриране на максимален брой хора от общностите в неравностойно положение, уязвими групи и индивиди в областта.